

Statut nie może wyłączać jawności obrad organów stanowiących JST

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: środa, 31, sierpień 2022 11:51

Przemysław Matysiak

Odslony: 1701

Organy stanowiące samorządu terytorialnego nie są upoważnione ani do wprowadzania na mocy przepisów prawa miejscowego rozwiązań ograniczających jawność obrad ani do ograniczenia możliwości udziału w obradach – tak rozstrzygnął Wojewoda Zachodniopomorski.

W omawianej sprawie organ nadzoru stwierdził nieważność w części uchwały rady gminy w sprawie uchwalenia statutu. Przedmiotowa nieważność dotyczyła postanowień statutu w zakresie cyt.:

1. „jawność sesji lub ich część zostaje wyłączona, jeżeli przedmiotem obrad mają być sprawy objęte tajemnicą państwową lub służbową”, oraz
2. „w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii sesje rady gminy lub posiedzenia komisji można zwoływać i odbywać, a także podejmować rozstrzygnięcia, z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość (zdalny tryb obradowania)”.

Wojewoda stwierdził, że wyłączenie jawności dopuszczalne jest wyłącznie na drodze ustawowej, bowiem jedynie przepis ustawy może wyraźnie decydować o ograniczeniach zasady jawności. Zatem postanowienia statutu, o których mowa w pkt 1) powyżej wykracza poza upoważnienie ustawowe i narusza prawo w sposób istotny.

W zakresie unormowań statutu, o których mowa w pkt 2) organ nadzoru wskazał, że prawidłowe procedowanie organu stanowiącego JST (rady gminy, rady powiatu, sejmiku województwa) możliwe jest tylko w przypadku fizycznej obecności na sesji, zaś ograniczenia jawności ich działania mogą również wynikać wyłącznie z ustawy. Zatem organy stanowiące JST nie są upoważnione ani do wprowadzania na mocy aktu prawa miejscowego rozwiązań ograniczających jawność obrad ani do ograniczenia możliwości udziału w tych obradach.

W obowiązującym stanie prawnym, możliwość zdalnego obradowania przewiduje jedynie art. 15zzx ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Przepis ten nie został jednak włączony do treści ustaw ustrojowych i nie stanowi podstawy do odbywania sesji rady w trybie zdalnym w każdym przypadku. Regulacja ta ma charakter wyjątkowy, czasowy i ma zastosowanie wyłącznie w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii związanego z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

Reasumując, wyłączenie jawności obradowania organów stanowiących JST w statucie wykracza poza upoważnienia ustawowe, narusza zasady legalizmu i jawności oraz udziału obywateli w posiedzeniach.

Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Zachodniopomorskiego z 1 sierpnia 2022 r., znak: P-1.4131.255.2022.AA

Źródło: e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl